

DIENST DER BEVRIJDING.

De kracht van het kruis.

Als uitgangspunt en leidraad voor een Bijbelse benadering van demonie etc kies ik de laatste beide beden van het Onze Vader:

“en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren en leidt ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze”

Let op het ‘en... en’, dit ‘και...και’ verbindt de beide beden aan elkaar. Het is de ene bede om verlossing van het kwaad, uitgesplitst in: *en* vergeef ons niet alleen onze schulden, *maar* leid ons ook *niet* in verzoeking, verlos ons van de boze.

In de reformatorische traditie is het evangelie als boodschap van verzoening en zodoende van verlossing weer hervonden. Er zijn vele Bijbelplaatsen waarin de verlossing ook wordt samengevat in de vergeving.

Paulus noemt de prediking de ‘dienst der verzoening’ (2 Kor 5:18, NGB’51)

In de verwardheid van de Corinthische gemeente stelt hij kort en krachtig: *Ik had besloten u geen andere kennis te brengen dan die over Jezus Christus – de gekruisigde.*(1 Kor 2: 2). Hij spreekt hij van het woord van het kruis, waarbij hij juist daarvan zegt dat het geen woordenwijsheid is, maar betoon van Geest en kracht. (1 kor 1: 17, 18; 2: 5)

Misschien dat op het punt van Geest en kracht de gereformeerde traditie wat aanvullend gecorrigeerd moet worden. Ik heb wel eens de indruk dat de leer van de verlossing binnen onze traditie toch te veel een woordenkwestie is geworden, en dat de verlossende impact te weinig is verkondigd. Meer een rationele en ook wel hartelijke instemming met de waarheid, dan een verlost worden door die waarheid. (vgl.:Joh 8:32 U zult de waarheid kennen, en de waarheid zal u bevrijden.)

Misschien dat door deze eenzijdigheid binnen onze traditie, het zicht op de kracht van zonde, de macht van de zonde en zo ook de macht van de boze, wat vervlakt is. In theorie belijden we alles, maar in de praktijk leeft en functioneert niet alles. Binnen de evangelische traditie die toch vaak een reactie is op eenzijdigheden en vervlaking binnen de reformatorische traditie, is er een vaak buitensporige aandacht voor juist die ervaarbare kant van de verlossing. Zo ook een in onze ogen toch ook buitensporige aandacht voor het werk van de boze, voor demonen en bezetenheid. Overal en nergens worden wel demonen vermoed en bespeurd. Het resultaat is niet zelden een wat krampachtige houding, omdat vanuit elke hoek wel een duivel op je loert. Ieder kwaad, iedere gebrokenheid, ongelukken, ziekten, tegenslagen, worden blijken van de macht en de aanwezigheid van de duivel.

De strijd tegen ziekte wordt daardoor nogal eens verzwaard. De zieke krijgt er een probleem bij: hij is ook nog een keer bezeten. De strijd op medisch gebied kan zelfs gehinderd worden.

Maar ook de strijd tegen persoonlijke zonde wordt zo wel ondermijnd: als het een boze geest is die mij doet zondigen en volharden in een boezemzonde, dan moet eerst die boze geest weg, voordat ik zelf hard moet vechten. Als reactie heeft de evangelische beweging ongetwijfeld zo zijn fouten.

Maar dat neemt niet weg dat we er goed aan doen de oproep tot noodzakelijke aanvulling en correctie niet te negeren.

Voorop gaat en moet altijd blijven gaan: het evangelie als kracht tot behoud voor een ieder die gelooft, het evangelie van het kruis, het woord van vergeving en verzoening. Het woord van de verzoening is het woord dat de diepste duisternis doorbreekt "Piercing the darkness" (Perretti). Het motief in occulte verhalen van het opgeheven kruis dat de duivel doet afdeinzen, heeft een kern van waarheid.

Het viel me op hoe dikwijls in de Bijbel vergeving en verlossing van de boze samen worden genoemd:

- het Onze vader: 5de en 6de bede.
- Hand. 26:18 *om hun ogen te openen ter bekering uit de duisternis tot het licht en van de macht van de satan tot God, opdat zij vergeving van zonden en een erfdeel onder de geheiligden zouden ontvangen door het geloof in Mij.*
- Col.1:13 *Hij heeft ons verlost uit de macht der duisternis en overgebracht in het Koninkrijk van de Zoon zijner liefde, in wie wij de verlossing hebben, de vergeving der zonden.*
- Ook Efese 2 vertelt ons dat wij zonder Christus in de macht van de Boze waren, maar dat wij daaruit bevrijd, verheven zijn door de boodschap van het evangelie en door die boodschap te geloven — door geloof zijt gij behouden.
- In 2 Kor.1:10v. legt Paulus een opmerkelijke link tussen vergeving (ditmaal tussen mensen) en de afweer tegen de boze aanslagen van de satan: *Wie gij nu iets vergeeft, die vergeef ik het ook; want heb ik iets vergeven gesteld, dat ik iets vergeven heb, dan was het om uwentwil voor het aangezicht van Christus, opdat de satan op ons geen voordeel mocht behalen. 11 Want zijn gedachten zijn ons niet onbekend.*
- Ook in Efese 4 treffen we een verband tussen verstoorde niet herstelde relaties en de duivel de kans geven zich te kunnen nestelen: *, Geraakt gij in toorn, zondigt dan niet: de zon mag niet over een opwelling van uw toorn ondergaan; 27 en geeft de duivel geen voet.*
- Jacobus wijst op het vinden van de juiste relatie tegenover God en het laten wegvlugten van de duivel: Hfdst.4:6 *Maar Hij geeft dan ook des te grotere genade. Daarom heet het: God wederstaat de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade. 7 Onderwerpt u dus aan God, maar biedt weerstand aan de duivel, en hij zal van u vlieden.*
- Ook Johannes werkt in zijn eerste brief met de nauwe samenhang tussen enerzijds het evangelie van de verzoening/de oproep tot een leven uit de liefde en anderzijds het overwinnen van de Boze, het verbreken van de werken van de duivel. Met als keerzijde dat wie niet liefheeft in de dood blijft, een mensenmoorder is, een duivelskind. (1 Joh 2: 12; 3:7; 11-17)
- In de oproep tot weerstand tegen de aanvallen van de duivel legt Paulus in Efese 6 alle nadruk op enerzijds het leven uit het geloof in de overwinning van Jezus en het bidden en anderzijds het strijden met wapenen die de naaste en de gemeenschap dienen (waarheid, gerechtigheid, vredesboodschap, heil): de vrede (vertikaal en horizontaal) in de kerk is de oorlogsverklaring van Christus aan het rijk er duisternis.
- We hebben de belofte dat waar mensen daadwerkelijk leven vanuit hun herstelde relatie met God – het gebed! – de vrede van God onze harten en gedachten zal behoeden in Christus Jezus Fil.4: 6v.

In het gesprek over bezetenheid en gebondenheid door demonen moet het primaat van het (bevrijdende) evangelie van de verzoening onvoorwaardelijk gehandhaafd blijven.

Tegelijk moeten we als tegenhanger daarvan bedenken dat de reële macht van de satan zich (weer) over gelovigen en gemeente kan laat gelden, als deze verzoening/vergeving niet meer *gepredikt, geloofd, afgebeden* en *gehoorzaamd* wordt.

De strijd van het geloof is in de kern het altijd willen blijven verwachten van genade alleen!

Dat is het allerbelangrijkste wapen tegen alle methodieken en aanslagen van de satan.

Deze benadering kan ons van onnodige paniek en krampachtigheid verlossen als het gaat om de reële macht van de satan en demonen in ons leven: wie het evangelie van de verzoening van harte gelooft, die **is** uit de macht van de boze overgezet in het rijk van Gods liefde.

In dit verband valt ook goed te plaatsten dat in de vroege kerk de uitdrijving van demonen werd gekoppeld aan de doop.

In het benaderen van mensen van wie het vermoeden bestaat dat zij op enige wijze door boze geesten worden gepest, bedreigd, belaagd, gebonden, of zelfs bezeten – moet altijd het Evangelie van de verzoening, het kruis, vooropgaan. De boze moet geconfronteerd en weerstaan worden met de boodschap van Christus aan het kruis en de ontwapening van de boze (*Kol.1 13 Ook u heeft Hij, hoewel gij dood waart door uw overtredingen en onbesnedenheid naar het vlees, levend gemaakt met Hem, toen Hij ons al onze overtredingen kwijtschold, 14 door het bewijsstuk uit te wissen, dat door zijn inzetten tegen ons getuigde en ons bedreigde. En dat heeft Hij weggedaan door het aan het kruis te nagelen: 15 Hij heeft de overheden en machten ontwapend en openlijk tentoongesteld en zo over hen gezegevierd.*)

In het zeer lezenswaardige boekje van **Joost Verduijn, Bevrijdingspastoraat**, Gideon 1999, wordt ook telkens dit accent geplaatst: het gaat in bevrijdingspastoraat niet alleen om verlossing van boze geesten, het gaat om de herstelde relatie met God. *“Het gaat in de bevrijdingsbediening niet alleen om het uitdrijven van boze geesten. Zelfs niet in de eerste plaats. Ons eerste doel is dat de persoon i kwestie vrij zal zijn om zonder enige belemmering Jezus Christus lief te hebben, te dienen en te eren.”* P.127.

Zonder dat primaat komen er zelfs ongelukken:

- Een van boze geesten gereinigd mens die niet vervuld wordt met God zal opnieuw een prooi worden van de boze en dan erger dan voorheen.(Matt 12: 43-45)
- De zonen van Scevas die zonder geloofsrelatie met de Heer zijn Naam gebruiken, komen in grote problemen. (Hand 19).

Het is en blijft opmerkelijk dat in de Evangelieën nogal wat meldingen zijn van mensen die ‘gedemoniseerd’ zijn (variërend van het ‘hebben’ van een onreine geest, tot deernlijk gedemoniseerd) van hun verlossing daarvan door de Here Jezus. Dit in tegenstelling tot Handelingen en de brieven waar we dit accent zo niet meer tegenkomen. Daar komt het verlost worden van de boze meer tot uitdrukking in: het leven in vrede met God en elkaar in de gemeente en het leven naar de wil van God. De macht van de boze laat zich gelden daar waar mensen in zonde zijn gaan leven, valse dwaalleer verkondigen, waar tweedracht de vrede in de gemeente verbreekt.

Mensen die verlost worden van een boze geest komen nog wel voor, maar het geschiedt niet meer zo aan het front, meer als achterhoede gevecht. Zie ook Marcus 16:16 *“Als tekenen zullen deze dingen de gelovigen volgen...”*

Het zou er mee kunnen samenhangen dat het evangelie van de verzoening in de evangelieën nog helemaal gekoppeld is aan de aanwezige persoon van Jezus, en overal waar hij komt worden mensen verlost en dat na Pinksteren de verlossing vanuit het volbrachte verzoeningswerk en de behaalde overwinning van Jezus Christus veel meer gegeven is met de boodschap van het kruis door mensen en door een gemeente die vervuld zijn met de Geest. Het accent komt zo veel meer te liggen op verzoening met God en met elkaar en *in het kielzog daarvan wordt strijd gestreden met de tegenstand van de duivel.*

Wanneer we deze prioriteiten en deze volgorde in acht nemen, komt dit achterhoede gevecht op zijn plek en ook wel degelijk in het vizier. De duivel kan de ruimte krijgen om ook in de gemeente en ook in de gelovige zijn macht te laten gelden – daar namelijk waar uit het evangelie van de verzoening niet de laatste consequenties worden getrokken en daar waar er het evangelie van de verzoening wordt verwaarloosd en waar gelovigen en gemeenten weer terugvallen en de duivel weer ‘voet’ geven.

Degene die het leven uit het geloof in Christus in de praktijk van zijn leven prijsgeeft, plaatst zich buiten het heil van het koninkrijk en komt weer in de macht van de duivel – vgl. 1 Kor. 5: 4v *Wanneer wij vergaderd zijn, gij en mijn geest met de kracht van onze Here Jezus, leveren wij in de naam van de Here Jezus die man aan de satan over tot verderf van zijn vlees, opdat zijn geest behouden worde in de dag des Heren.*

Openingen waardoor de duivel zijn macht weer kan laten gelden ‘voet’ kan krijgen, zijn misschien:

- leven in haat en nijd
- Volharden in persoonlijke zonden:
- occulte bezigheden
- Trauma, incestervaringen
- hypnoseshows
- alcohol, drugs
- vervloekingen

Vanuit het evangelie van de verzoening moet dan ook deze demonische invloed, besmetting etc onderkend en bestreden worden. Zoals na het gebed om vergeving ook het gebed om verlossing van de boze expliciet de aandacht en de ruimte moet krijgen.

De veronderstelling hierbij is dat wij behalve met de hardnekkige zonden in ons en de nog aanwezige gebrokenheid ook (altijd? soms?) te maken hebben met de duivel en duivelsmachten.

Aanwijzing dat we wel eens met meer dan menselijke zonde en gebrokenheid te maken kunnen hebben is de machteloosheid waartegen we kunnen oplopen om werkelijke vrede met God, met elkaar en innerlijk te bereiken. Of ook om de macht van een hardnekkige zonde te breken. De volle doorwerking van het evangelie van het kruis, verzoening en vrede moet dan volhardend nagestreefd worden. En dat kon dan wel eens niet zonder vasten en gebed (Mat 17: 21) kunnen en ook niet zonder de expliciete erkenning dat wij met boze geesten te maken hebben.

Hierbij moet bedacht worden dat de aanwezigheid van een boze geest in een mens of binnen een menselijke relatie niet alleen tot uiting komt in deerlijke bezetenheid waarbij het slachtoffer volkomen zijn eigen persoonlijkheid kwijt is. We spreken dan over gradaties. Uit de literatuur krijg ik het beeld dat ook gelovigen die overigens hartelijk meedoen in de gemeente toch een onreine geest kunnen hebben die hen op een deelgebied in de tang houdt. Uit het evangelie kennen we het verhaal van de vrouw die jarenlang door satan gebonden was en dat uitte zich niet in bezetenheid maar in ziekte. (Lukas 13: 10-17)

Of de man die ‘gewoon’ de synagoge bezoekt en bij wie pas onder de prediking van Jezus openbaar wordt dat er een boze geest in hem huist. (Marcus 1:23).

Soms is er echt de gave van het onderscheiden van geesten nodig zoals bij het slavinnetje dat Paulus in Filippi naliep met de overigens volstrekt juiste boodschap dat Paulus en Silas dienstknechten van de allerhoogste God waren die de weg tot behoudenis boodschappen. (Hand. 16)

De aanwezigheid van een boze geest kan ook psychiatrische ziektebeelden veroorzaken. Zoals schizofrenie, depressiviteit, horen van stemmen, meervoudigepersoonlijkheidsstoornissen etc. Ook hier komt het aan op kennis van zaken en de gave van het onderscheiden der geesten. En waarom zou het alleen of of moeten zijn. Er kan toch ook sprake zijn in sommige gevallen van en een

demonische gebondenheid en bijgevolg een psychiatrisch ziektebeeld. Terwijl in andere gevallen de psychiatrische afwijking andere, niet demonische oorzaken kan hebben.

Het pleidooi voor het werken in teamverband dat uit verschillende disciplines is samengesteld, lijkt me gerechtvaardigd.

Een evenwichtige benadering kwam ik dus tegen in het boekje van Joost Verduyn.

Als symptomen noemt hij:

- stemmen en dwanggedachten
- grote innerlijke verdeeldheid
- buitengewone kennis
- veranderde gezichtsuitdrukking en manier van spreken
- ongewone fysieke kracht
- vijandigheid tov de persoon van Christus en de hulpverlener
- strijd bij alles wat met Christus te maken heeft
- lichamelijke kwalen

Een voorlopige conclusie wat mij betreft:

1. Wellicht dat we meer werk moeten maken van de doorwerking van het evangelie van de verzoening en dat we in dat verband maar eens heel kritisch naar onszelf moeten kijken, in hoeverre wij wel werkelijk de genade zijn werk laten doen of dat we de genade misschien wel eens goedkoop hebben gemaakt –de gemeente van Laodicea blijft een ernstige waarschuwing (Openb 3).
2. Wellicht moeten we meer expliciet werk maken van de bede om verlossing van de boze. Zonder te vervallen in kramp en paniek – de overwinning is behaald, we zijn overgebracht uit de duisternis in het licht – kon het goed zijn te onderkennen dat de boze nog altijd die brullende leeuw is (Petrus 5)
3. Zeker ook in het laatste Bijbelboek komen we meer dan in de Handelingen en de brieven de aanwezigheid en de invloed van boze geesten tegen die naar het einde toe massaal de aarde zullen overstromen in het laatste wanhoopsoffensief van de satan.
4. Te raden gaan met mensen die deze bediening uit eigen ervaring kennen.
5. Waakt en bidt.

TVJUN2001

